

REDAKTIE.

eindredakteur : Welmoed J. Jonker.
 ass. eindredakteur : Theo Huijgen.
 redakteur hardware : Rob Borkent.
 redakteur software :
 redakteur Engels : Terry Doheny.
 redakteur algemeen : Don Siahaya.

ABONNEREN.

U wordt abonnee op het ESGG-periodiek door het verschuldigde bedrag over te maken op postrekening 536 85 39 t.n.v. ESGG te Lopik, met vermelding 'abonnement periodiek'. Abonnementen gaan in per 1 juni van de lopende jaargang.
 Opzeggen: Uiterlijk vóór 1 maart van het lopende abonnementsjaar!

ADMINISTRATIE ESGG-PERIODIEK.

Adreswijzingen en klachten over de bezorging schriftelijk opgeven aan:
 Stichting ESGG
 Administratie ESGG periodiek
 Prins Hendrikstraat 3d
 3071 LG ROTTERDAM

KORRESPONDENTIE STICHTING ESGG.

de heer J.H.K.B. Netteker
 sekretaris Stichting ESGG
 Prins Hendrikstraat 3d
 3071 LG ROTTERDAM

ADVERTENTIES.

Macro's: Alleen voor bedrijven.
 acquireur: H. Herstel
 Mauritsingel 29
 3135 JM VLAARDINGEN.

Micro's: Alleen voor particulieren.

Formaat: Een tekstregel is 66 tekens/spaties. Per advertentie maximaal 6 regels.
Prijs : Elke twee regels tekst kost f. 3,00.
Opgeven: Per briefkaart aan de redactie! zet bij uw tekst het aantal regels van 66 tekens en uw postrekeningnummer.
Betalen: Gelijkzeitig met het versturen van de briefkaart, door overmaking van het verschuldigde op postrekening 536 85 39 t.n.v. ESGG te Lopik, met vermelding 'micro's'.

Let op: Als de bijschrijving van de betaling niet vóór de 25e dag van de even maand is ontvangen dan volgt géén plaatsing in dat nummer!

COPYRIGHT ESGG.

Het overnemen door abonnee's van in dit blad geplaatste artikelen, schema's of delen daarvan is toegestaan voor niet-commerciële doeleinden, mits met vermelding van de bron: ESGG periodiek nummer etc.
 Het overnemen door derden (niet-abonnee's) is slechts toegestaan na verkregen schriftelijke toestemming van de ESGG-redactie. De redactie gaat ervan uit dat ingezonden kopij van de hand van de inzender is, tenzij uitdrukkelijk anders is vermeld.

SOFTWARE-VERZAMELAAR.

Stelt u door uzelf gemaakte, zg. Public Domain software aan uw mede-leden beschikbaar? Zendt die dan aan:

Voor opnemen op cassette: Voor opnemen op disk:

Wim Warning Hermine Bakker
 Ganzebloem 14 Falklanddreef 18
 8265 MA KAMPEN 3563 AC UTRECHT

ESGG-SERVICE.

De prijzen gelden vanwege de posttarieven uitsluitend in Nederland.

Bestellen: Alleen per postgiro, op rekeningnummer 536 85 39 t.n.v. ESGG te Lopik; vermeldt: ESGG-service, en

Vermeldt de naam en de hoeveelheid van het gewenste artikel.

U ontvangt géén bevestiging van de order.

Is het artikel niet (meer) leverbaar dan ontvangt u wel bericht!

Levering diskettes: Katalogus verkrijgbaar bij resp. CP/M-gg of ESGG-Service.

Voor alle formaten is de sector indeling 256 bytes/sector.
 Leverbare formaten: 77 tracks hard- en softsectored, 40 en 30 tracks softsectored. De laatste twee formaten op resp. 2 of 3 schijven.
 Altijd levering van het genoemd aantal diskettes (eventueel onbeschreven).

Niet-ESGG leden en niet-abonnee's betalen per volume f. 10,00 extra.

Garantie: De hardware van ESGG wordt gegarandeerd op juiste werking. Voor schade, ontstaan door onjuiste inbouw door anderen dan de technische medewerkers op Sorcerer Dagen, wordt geen aansprakelijkheid aanvaard!

Hieronder volgt een opgaaf van hetgeen thans verkrijgbaar is:

artikelnaam (prijzen per stuk!)	Sorcerer Dag-prijs	per post

1. Software op cassette: ESGG bibliotheek nrs. 1 - 22	f. 7,50	f. 10,00
2. Software op diskette: CP/Mgg bibliotheek 1) en ESGG diskettes 1 - 38 1) per volume: 77 HS/SS		f. 25,00
40 SS		f. 30,00
30 SS		f. 40,00
1) zie bestellen.		
3. Epron Basic EXTension (versie 8) met beschrijving inbouw	f. 20,00	f. 25,00
4. Handleiding BEXT8		f. 4,00
5. Invers video print, gebouwd, bep. voorraad ..	f. 7,50	f. 12,50
6. RS232 interface ESGG/HV ..	f. 150,00	f. 155,00
7. EXRAMDISK uitbr. compleet	f. 400,00	f. 410,00
8. EXRAMDISK uitbr. OKB RAM!	f. 100,00	f. 105,00
9. Overzicht cass. software (delen: 1, per deel)	f. 3,50	f. 4,50
10. Overzicht disk software (delen: 1 - 2, p. deel) ..	f. 3,50	f. 4,50
11. Losse nummers periodiek (zolang de voorraad strekt!) (jaargangen 1-3 alleen op disk!)	f. 3,50	f. 4,50

INPUT.

Een rubriek voor het geven van uw mening of commentaar en voor het stellen van vragen.

Hebt u een probleem met systeem of programma, omschrijf dat zo volledig mogelijk en zendt het in een voldoende gefrankeerde omslag aan de redactie. Ons team zal trachten u een oplossing te geven. Wij behouden ons het recht voor, probleem en oplossing in ons blad op te nemen.

WETENSCHAP.

Lezers van de verhalen van Ollie B. Bommel (u weet wel: de heer van stand) kunnen zich misschien nog voor de geest halen de figuur van professor Sikbok. Deze had de gestalte aangenomen van een geitebok en was steeds op zoek naar de kennis die hem in staat moest stellen zijn duistere praktijken voort te zetten.

Blijven we even bij de 'stripfiguren', dan vinden we nog andere wezens, meestal uitgebeeld door gekarikaturiseerde beesten, die zich bezig houden met een of andere vorm van wetenschap. Denkt u maar eens aan de uitvinder Willie Wortel of de druide uit Asterix.

De wetenschapper is voor de buitenwereld meestal een schimmige figuur die, diep gebogen over stoffige boekwerken tracht het raadsel van de steen der wijzen te onthullen, maar die door zijn teruggetrokken leefwijze vaak volkomen buiten de realiteit van de wereld komt te staan.

Hoewel hobbyisten in hun interesseveld in vele gradaties voorkomen, vindt men onder hen ook figuren die zeer veel overeen komen met het beeld dat de 'normale' mensen zich over de wetenschapper hebben gevormd: een wat oudere wereldvreemde figuur, balancerend op het randje van de waanzin (die ligt per slot van rekening toch dicht naast de genialiteit), vaak zeer verstrooid en volledig in de ban van hun vak.

Zij worden veelal getypeerd in de figuur van een zich enigszins gebogen voortbewegend schraal mannetje met een knipbrilletje op de neus.

Tot diep in de nacht zitten zij gebogen over dikke boeken aan een bureau dat vol ligt met stapels boeken en aantekeningen. De wanden van de ruimte waarin zij zich bevinden zijn voorzien van boekenkasten tot aan het plafond.

Een moderne wetenschapper zal echter vaak onder geheel andere omstandigheden werken. Dat geldt ook voor de hobbyisten die zich verdiepen in de computer. Naar mate zij meer en dieper in de techniek van hard- en software doordringen, groeit de stapel informatie en worden wandrekken gevuld met boeken, tijdschriften en apparatuur.

Herkent u dit? Bent u soms ook zo'n wroetende amateur-wetenschapper, volledig verslaafd aan de bits en bytes? Of bent u het meer gematigde type.

Een ding hebben zij gemeen: Om hun hobby te kunnen bedrijven en hun kennis te kunnen vermeerderen zijn zij aangewezen op informatie. Die komt natuurlijk niet alleen uit boekwerken en tijdschriften.

Kennis-overdracht en proefondervindelijk werken zijn bouwstenen voor een verrijking van de kennis. Kennis is te verdelen in de algemene, de onderbouw waarmee men als het ware de kiel legt voor de verrijking van de hobby en de gerichte kennis, die slechts bruikbaar is voor hobbyisten in een beperkt aandachtsveld.

Op beide punten kunnen zowel algemene, als doelgerichte verenigingen werkzaam zijn. Voorbeelden daarvan zijn de HCC, als algemene en de ESGG als doelgerichte vereniging. Op wat voor gebied zij zich ook bezig houden, één ding hebben de meeste verenigingen wel gemeen: zij zijn voor hun functioneren, zowel als hun voortbestaan afhankelijk van degenen die zich bij hen aansluiten. Zonder enige vorm van zelfwerkzaamheid van de individuele leden zal het in de meeste gevallen snel gedaan zijn met een vereniging.

Daarom: Laat het voor uw ESGG niet zover komen dat wij u niet meer kunnen helpen door gebrek aan hulp van u! Als we met z'n allen wachten met het inzenden van ideeën, kopij of het werk aan enkelen overlaten, dan kan het gebeurd zijn met activiteiten waarvan u toch ook mee profiteert! Uw kennis, uw artikel, of uw hulp kan de ontbrekende schakel zijn! Wacht dus niet langer, maar doe!!!

Welmoed Jonker.

I N F O i n f o I N F O i n f o

- * Nog even, beste mensen, en dan hebben we al weer de jaarlijks terugkerende evenementendagen van de HCC. Als u ons niet hebt ontmoet op de Sorcerer Dag van 19 september, dan kan dat in dit jaar nog in Utrecht bij de HCC Dagen in november (20 en 21, in de Jaarbeurs). Gezien de enorme afstanden die bezoekers daar moeten afleggen, is training een must en het deelnemen met goed gevolg aan de Nijmeegse, of andere Vierdaagse een voorbereiding die u een redelijke kans van slagen biedt om de sluiting van de deuren op de 21 in goede (maar vermoeide) toestand te beleven.
We wensen u vast sterkte!
- * Als u denkt dat u een nog betere konditie heeft, en u heeft bovendien nog iets bijzonders aan den volke te tonen, gaat u dan eens de uitputtingsslag aan door u op te geven bij Charles Nettelcer voor een plaatsje in onze stand (010-4330493). U helpt ons uw ESGG bekendheid te geven en te tonen dat ook de 8-bitters nog best tussen al die 'dikke' jongens kunnen meedraaien.
- * In nummer 33 hadden we u aan het einde van het artikel over het bestanden-programma toegezegd een inleiding op te nemen over dBASE. Tot onze spijt is het toegezegde artikel -waarschijnlijk door de tussenliggende vakantie- nog niet binnengekomen. Een ramp is dat echter niet. We nemen nu eerst het artikel van de heer Gobets op en zullen een andere keer de koe dBASE bij de horens vatten.
- * Mogen we u op deze plaats vast nieuwsgierig maken naar hetgeen de heer Versluis met zijn stichting REVAL tracht te verwezenlijken? U vindt deze informatie direkt na de rubriek INPUT.
- * Dat het begrip 'wizz kids' ook in Nederland mag worden gebruikt, wordt onderschreven door de activiteiten (en de resultaten!) van Micro Masters Holland. Er zullen echter ook vele Masters zijn die een competitie of bekendheid helemaal niet nastreven. Zij blijven hooguit bekend in beperkte kring. Ook binnen onze Exidy-gebruikers zullen zich wel zulke mini wonderdjes of beginnende wonderdjes bevinden. Wees niet bang, jongens en meisjes, laat rustig eens weten wat jullie zoal met je Exidy maken.
Een begin heeft u al kunnen zien: Paul Eijkemans (12 jaar) heeft zich verdiept in de mogelijkheid zelf grafische tekens te ontwerpen (zie nr. 32). Hij stelde toen ook voor, een nieuwe rubriek te beginnen om elke keer een listing voor zo'n nieuw plaatje te kunnen opnemen. Wij komen daaraan graag tegemoet, temeer daar hij gezorgd heeft voor een nieuwe! Zolang hij blijft sturen, drukken wij af! Bedankt Paul.
- * Rob Borkent is nog steeds bezig met uw CP/M 3.0 en naar het zich laat aanzien, moet hij op dit moment alle hobbels wel zo'n beetje hebben genomen. Intussen heeft u vast al een brief van de sekretaris gekregen waarin een door u te tekenen akkoord-verklaring ter bescherming van het copyright van CP/M 3.0 is verwerkt. Mogelijk werkt u nu al met uw jongste aanwinst! Als dat zo is hoe bevalt het?
- * Dat onze artikelen zich nog steeds mogen verheugen in een grote groep geïnteresseerden blijkt uit het feit dat nog steeds wordt gereageerd op probleemstellingen die in de artikelen worden aangesneden. Direkt na de laatste aflevering van de serie over RS-232 vindt u de oplossing voor een communicatie-probleem met de seriële aansluiting.
- * Ehhh... hebt u uw artikel of bijdrage al op de bus gedaan? Nee? * u dat nog schrijven? Maak er eens werk van! U zult zien, het geeft nog plezier ook. Bedankt namens alle lezers.

I N P U T i n p u t I N P U T i

* *Paul Eijkemans uit Cuijk wil wat meer van de Exidy weten en vuurt daarom een lading vragen op de redactie af.*

Ik zou graag mijn eigen naam in de kop van de CP/M sign-on boodschap willen opnemen. Kunt u mij aangeven hoe dat moet?

Ik heb wat problemen bij het gebruik van de tweede disk drive. Die laat het vaak na een tijdje afweten, zodat ik moet werken alsof er maar één drive is. Van Montfort heeft er ook al eens naar gekeken, maar niets kunnen vinden.

Kort geleden heb ik van iemand de ESGG klok overgenomen. Ik weet echter niet hoe die werkt. Heeft u daarover wat informatie?

Kunt u voor mij een machinetaal-routine schrijven die een programma vanuit een programma laadt. Als ik b.v. met een programma klaar ben en er niet verder mee wil gaan, dat dan naar een ander programma wordt gegaan?

Beste Paul, om te beginnen met je probleem met het plaatsen van je naam in de sign-on boodschap.

De start-boodschap is opgenomen in (EX)MOUCPM.COM. Je had al begrepen dat je met SID of DDT de plaats kon opzoeken waar de tekst van de start-boodschap staat. Na het inlezen van de .COM file even noteren wat het eerstvolgende vrije adres is dat SID opgeeft (NEXT). De eerste twee bytes geven het aantal later weg te schrijven pagina's aan.

Het veranderen gebeurt dan met het S-kommando (sxxx= search address). Daarna het aantal veranderde pagina's wegschrijven naar de gewenste drive.

Als je goed uit de voeten kan met DU(U) kan je zoiets ook direkt in de betreffende sector doen, maar dan moet je wel goed weten waaraan je bezig bent!

*Als je nu deze aangepaste versie op al je schijven wilt plaatsen, moet je dat met (EX)SYSBEN.COM doen. Uit je verhaal blijkt dat je wel EXMOUCPM hebt opgestart, maar alleen voor het in het geheugen laden. Zodra je dan weer een warme start of zo doet, ben je je aangepaste versie wel kwijt! Daarom zorg je eerst voor het maken van een aan de grootte van het geheugen aangepaste versie met de opdracht EXMOUCPM * * (CR). Als het programma dan meldt dat het klaar is voor een SAVE of EXSYSBEN, doe je gewoon wat je wilt: Saven betekent een nieuwe EXMOUCPM.COM op de disk zetten onder een kenmerkende naam, EXSYSBEN starten betekent de nieuwe CP/M op de systeemtracks plaatsen. Omdat in het laatste geval de nieuwe versie al in het geheugen is, volsta je met het antwoord (CR) op de vraag wat de SOURCE is (hier ging jij in de fout!). Let wel op: als je de bestaande versie gebruikt om andere schijven van een systeem te voorzien, is dat wel de oude versie, dus bewaar toch maar de aangepaste versie met een SAVE-opdracht.*

Probleem 2: aanroepen B:-drive.

Ik weet niet meer precies of je nu twee single, of een dubbele drive hebt. In principe maakt het niet zoveel uit. Als de Gebroeders de zaak al hebben bekeken, moet je ervan uitgaan dat de zaak mechanisch goed is. Ook aan de voeding zou het dan niet meer kunnen liggen.

Als je een oorspronkelijke Micropolis controller hebt, kan daar natuurlijk wel een fout in zitten, maar de Gebroeders hadden ook die dan wel gevonden.

Rest mogelijk (!!) nog een heel vreemde fout: Controleer eens of het voedingspunt dat je gebruikt wel goed is. Ik ben net verhuisd en heb na her aansluiting van de apparatuur eerst vruchteloos geprobeerd de zaak op te starten. De drive A: werd wel geselecteerd, maar de boot werd niet gevonden. Oorzaak (ogenschijnlijk: geen!) mogelijk de wijze van aansluiten in de kontaktdoos (een losse). Nadat de voeding van de computer rechtstreeks aan de wanddoos was aangesloten, werkte het zaakje

wel goed (verandering van volgorde in aansluiten, de drives i.p.v. op de losse kontaktdoos, direkt aan de wandkontaktdoos!).

Ook het ontbreken van een goede massa kan (maar niet voor iedereen) een probleem vormen. Kijk nog eens na of er niet teveel belasting op het gebruikte voedingspunt is (teveel afnemen op een groep).

Tenslotte kan ook een geringe verschuiving van de connector op de aansluiting een weigering geven, als er ruimte tot zijdelingse verschuiving is!

ES66 klok: Ik heb zelf geen klok in de Exidy. Als je wilt weten hoe die moet werken, kun je het beste de bijbehorende info uit het periodiek nummer 14 halen en de programmatuur van diskvolume 4. Daarop vind je, denk ik voldoende informatie.

Tenslotte, een programma, om enkele programma's na elkaar te laden is enerzijds simpel (gebruik een BATCH structuur, met SUBMIT.COM), doch vergt in veel gevallen een ingrijpen in de structuur van de programma's vanwaaruit naar het volgende moet worden gegaan. In de BATCH-structuur is het een vereiste dat alle op die wijze te gebruiken programma's terugkeren naar CPIM. Dat kan natuurlijk via een vraagstelling aan de gebruiker (in programma blijven ja/nee en bij nee terug naar CPIM). Dat moet zo'n programma al in zich hebben, vooral als je nog niet veel weet van programmeren in machinetaal. Je moet dan ook inzicht hebben in de structuur van het programma zelf! Kortom, niet iets voor beginners.

Je kan ook gebruik maken van het MENU-programma op één van de ES66 disk volumes en daarbij ook de BATCH methode gebruiken, tenminste als de gekozen programma's zoals gezegd naar CPIM terugkeren. Zo'n batch file moet je wel elke keer oproepen (eenmalig per gebruikssessie). Dat kan ook in de vorm van een auto-start.

- * Het is al enige tijd geleden dat Rob de Beer van zich liet horen. Toch heeft hij u, de cassette gebruiker, niet vergeten. Zijn benoemen met de vervaardiging van Basicode-3 heeft daar ook mee te maken. Hij is in dat programma op een onvolkomenheid gestuit en deelt daarover het volgende mee:

In het Basicode-3 inlees-programma, zoals vastgelegd op cassette ISBN 90-2011949-4, die samen met het Basicode-3 boek door Kluwer wordt geleverd, zit een fout. De byte 2B op adres 0A02hex van dit programma moet worden veranderd in 25.

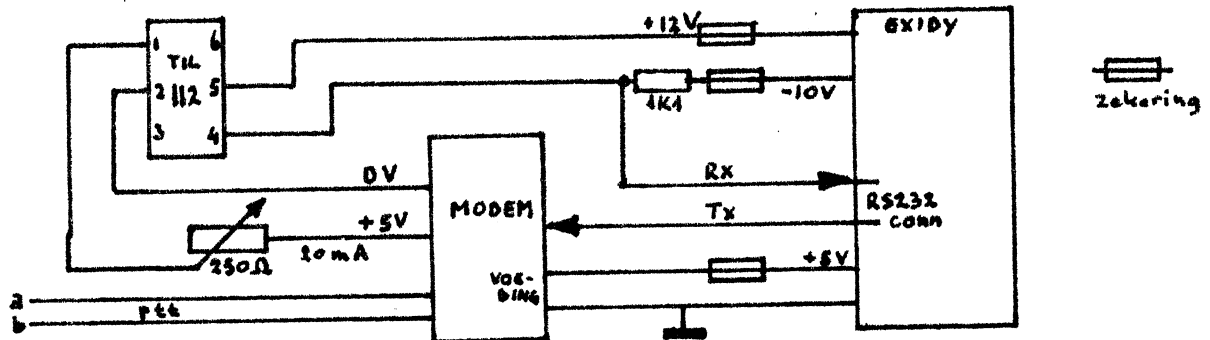
De fout zit in de routine die ervoor zorgt dat ook te lange regels kunnen worden ingelezen en zal -als alles goed gaat- daarom niet opvallen. De regels van een uitgezonden programma (zowel in Basicode 2 als 3) mogen niet meer dan 60 tekens bevatten.

De laatste tijd wordt aan dit voorschrift goed de hand gehouden, in tegenstelling tot vroeger toen het nogal eens voorkwam dat er toch te lange, niet door de Sorcerer in te lezen regels in de programma's zaten. Gezien deze ervaring hebben wij bij het ontwerpen van het Basicode-3 inleesprogramma bovengenoemde routine opgenomen die het volgende doet:

Heeft de in te lezen regel meer dan 62 tekens, dan wordt hij op een geschikte plek afgebroken en wordt het eerste deel van de regel ingelezen. Het restant krijgt als tijdelijk regelnummer 65432 en wordt, mits korter dan 63 tekens, eveneens ingelezen. Zo niet, dan wordt ook het restant in twee delen gesplitst, die als tijdelijke regels 65431 en 65432 worden ingelezen. Onmiddellijk hierna worden de twee of drie regels weer tot één lange regel herenigd. Aldus verschijnen tijdens het inlezen de hulpregels 65431 en 65432 wel op het scherm, maar u vindt ze niet in de listing terug.

Op deze manier heb ik de lange regels uit de Teleac cursus 'Structuur in Basic' die Hobbyskoop afgelopen voorjaar uitzond, perfect kunnen inlezen. De routine biedt ook uitkomst als de <CR> tussen twee Basicode regels is verminkt, waardoor de beide regels tot één enkele regel samen vloeien. Deze regel bevat dan gauw meer dan 62 tekens. In zo'n geval moet u natuurlijk naderhand wel de vereiste splitsing uitvoeren, maar de hoofdzaak is dat de routine ervoor zorgt dat geen enkel teken verloren gaat.

- * De heer Hijdra uit Den Haag reageert op het artikel over RS232 van Kees van Duijvenbode. Ook hij ontmoette wat problemen bij het betrouwbaar werken laten van een modem. Zijn oplossing behelst het omzetten van de 5V/10V modem-signalen naar de Exidy RS232 signalen van +9V en -9V. Om problemen bij eventuele kortsluiting te voorkomen heeft hij de computer galvanisch gescheiden van het modem d.m.v. een opto-coupler. De benodigde voedingsspanning betreft hij uit de Exidy.

- * De heer A.J. Versluis uit Delft heeft voor Sorcerer gebruikers in de omgeving van Delft een belangrijke mededeling. Helaas kwam zijn brief niet tijdig genoeg binnen om te kunnen worden opgenomen in het augustus nummer.

Je weet misschien niet wie ik ben, maar ik kan je verzekeren dat ik ook een trouwe tovenaarsleerling van het eerste uur ben. Aan m'n gezicht zal je me mogelijk wel herkennen. Zoals je misschien wel weet is ongeveer een jaar terug de HCC-afdeling Delft ter ziele gegaan, bij gebrek aan een bestuur. Dat ging mij en nog een paar van de trouwe bezoekers zeer aan het hart. Wel werd de afdeling bij Den Haag ingelijfd, maar de eerste keer dat ik daar kwam waren van de ongeveer 1500 leden er welgeteld 8 aanwezig. In Delft hadden we een vaste kern van een man of tien. Hiertoe behoorden onder andere de heren van Duijvenbode.

Nu is door de heer Dreijer en mij het initiatief genomen om weer maandelijks bijeen te komen in Delft. We hebben 30 april een eerste dag gehouden met de vaste kern. Dat is mede mogelijk gemaakt door hulp van een vrij nieuwe groep mensen die zich tot doel hebben gesteld om verdwaalde gebruikers onderdak te bieden in een vaste ruimte. Het is niet de bedoeling dat er weer een kopieerclub ontstaat, maar meer een werkgroep of werpgroepen die geheel naar eigen inzicht gezamenlijk aan een project kunnen werken. Over de neven doelstelling van deze groep laat ik graag de heer De Winter uit Delft aan het woord.

Nog even dit: de bijeenkomsten voor Sorcerer-gebruikers uit de regio zullen voorlopig op de laatste maandagavond van iedere maand gehouden worden in het Trefcentrum te Delft. Het Trefcentrum is te vinden aan de Phoenixstraat 66, langs het spoor Den Haag-Rotterdam. Het is niet ver van het station en ook te bereiken met tram 1 vanuit Den Haag. Schuin

tegenover het Trefcentrum ligt de molen van Delft (dit ter oriëntatie). De eerste avond zal gehouden worden op 31 augustus. Daarna op 28 september, 26 oktober enz. We hebben ruimte voor zeker 50 man. Er zullen altijd wel een paar systemen aanwezig zijn.

Voor degenen die meer over deze her-opgerichte (?) afdeling van de HCC willen weten volgt hier het adres en telefoonnummer van de heer Versluis: Verkadestraat 9, 2613 ZK Delft, tel. 015-135696.

* *Dan nu het woord aan de hiervoor genoemde heer De Winter:*

Laat ik mezelf eerst even voorstellen: Ik ben M. de Winter van de Stichting Linking Computer Rings (L.C.R) in Delft. Wat deze stichting inhoudt, zal ik in dit artikeltje proberen duidelijk te maken.

De L.C.R. draait onder auspiciën van de Stichting Reval. Deze stichting houdt zich bezig met het ontwikkelen van hard- en software voor gehandicapten. Een van de grotere projecten is het ontwikkelen van het Bliss-systeem op de computer. Het Bliss-systeem bestaat uit een soort symbooltaal en is bedoeld voor lichamelijk/geestelijk gehandicapten die niet kunnen lezen en schrijven en veelal ook niet kunnen spreken. Door gebruik te maken van deze symbool-taal, kunnen zij toch communiceren. Het tweede project is een onderzoek, in hoeverre dyslectie (woordblindheid) in een zo vroeg mogelijk stadium kan worden ontdekt, eventueel met behulp van de computer.

Ook educatieve elementen spelen een rol. Met name de vraag "is het zinvol en mogelijk om studieprogramma's op een goedkope computer te implementeren opdat de gebruikers deze thuis kunnen gebruiken. Nu moet vaak ver worden gereisd om enkele uren achter een computer van een centrum te kunnen leren.

Een derde groep van medewerkers is bezig met het bedienen van een computer d.m.v. oogbesturing. Ook hierin worden reeds vorderingen gemaakt. De L.C.R. heeft de bedoeling om een vast onderkomen te creëren voor computer-gebruikers die om een of andere reden zich niet goed thuisvoelen bij de grotere gebruikersverenigingen. Soms omdat deze clubs niet goed bereikbaar zijn, b.v. vanwege hun landelijke karakter, of gewoon uit drempelvrees. Wij willen deze mensen proberen bijeen te brengen. Voor de ene groep zal dat eenvoudig kunnen, omdat er veel mensen zijn met hun merk computer, voor anderen kunnen wij misschien als vraagbaak fungeren.

We zijn nog maar net begonnen, dus een en ander zal moeten groeien. We hopen ook bij andere gebruikers inventieve mensen te vinden die met ons mee willen denken. Het hoeft niet zo te zijn dat iedereen uitstekend programmeert of ontwerpt. Het kleinste idee kan anderen weer op een nieuw spoor zetten. Wij hopen op deze manier veel mensen op een leuke en nuttige manier met hun hobby aan de gang te krijgen. Lijkt het je niks, kom dan gewoon eens een kop koffie drinken (of iets anders) en kijk wat rond. We hebben een vaste ruimte in het Trefcentrum in Delft. Het adres is Phoenixstr 66.

U kunt mij telefonisch bereiken op nummer 015-617201. Voor de Sorcerer-gebruikers hebben we al een kontaktpersoon gevonden. Het is Arie Versluis uit Delft. Hij heeft in een apart artikeltje al aangegeven wat er voor jullie te gebeuren staat. Kent u iemand in uw kennissenkring die ook wel eens met een aantal lotgenoten bijeen zou willen komen laat hem mij dan eens bellen. We maken dan een afspraak om een keer ruimte te reserveren. Ik hoop op deze manier niet alleen de verdwaalde computeraar, maar ook misschien onze wat minder goed bedeelde medemensen te kunnen helpen. Wilt u meer weten over de stichting REVAL dan kunt u zich ook als donateur aanmelden. Voor vijftwintig gulden per jaar ontvangt u dan ongeveer eens in de drie maanden onze nieuwsbrief. De Sorcerer-groep is de eerste groep waarmee wij op deze wijze contact hebben gehad en hopelijk zal de ervaring ons leren dat het met de andere

groepen net zo leuk gaat.
Hopelijk tot ziens op één van de reeds geplande avonden.

Voor belangstellenden volgt hierna adres- en rekeninginformatie over de heer M. de Winter en de stichting: V.d.Horststr 6, 2625 VR Delft, tel. 015-617201, Bank NMB - Delft, rek.nr. 65.94.62.311, t.n.v. Stichting Reval.

GRAPHICS CORNER (1).

Paul Eijkemans (ook al in de INPUT-rubriek hiervoor aan het woord) heeft geopperd een speciale rubriek te wijden aan de grafische mogelijkheden van de Exidy en in het bijzonder aan de mogelijkheid speciale tekens zelf aan te maken.

Zoals gebruikelijk geven wij onze lezers graag ruim baan, zeker als ze de kopij voor een artikel zelf aandragen! Vorige keer heeft hij u zijn mah-yong figuur in programma-vorm gegeven. Dit keer komt hij met een doods-hoofd-met-zwaard.

Omdat de respons hem enigzins is tegengevallen, doet hij opnieuw een oproep voor de liefhebbers van deze mogelijkheden, toch vooral hun bibliotheek eens na te zoeken op de mogelijke aanwezigheid van dit soort grafische grappen en die dan aan hem, of aan de redactie te zenden.

Pauls adres is: Jutta van Nassaulaan 2, 5431 GV Cuijk.

```

10 FOR I=0 TO 111
20 READ A: POKE &HFE00+I,A
30 NEXT I
40 REM + DATABLOK +
100 DATA &H00,&H00,&H00,&H00,&H03,&H0F,&H3F,&H7F
110 DATA &H00,&H00,&H00,&H7E,&HFF,&HFF,&HFF,&HFF
120 DATA &H00,&H00,&H00,&H00,&HCO,&HFO,&HFC,&HFE
130 DATA &HFC,&HFB,&HFO,&HFO,&H70,&H30,&H10,&HOF
140 DATA &H18,&H18,&H18,&H18,&H18,&H3C,&H7E,&HC3
150 DATA &H3F,&H1F,&HOF,&HOF,&HOE,&HOC,&H08,&HFO
160 DATA &HOF,&HOF,&HOE,&HOE,&H07,&H03,&H00,&H00
170 DATA &H81,&HFF,&H49,&H49,&H49,&HFF,&H7E,&H00
180 DATA &HFO,&HFO,&H70,&H70,&HEO,&HCO,&H00,&H00
190 DATA &H00,&H00,&HOF,&H10,&H3F,&H10,&HOF,&H00
200 DATA &H00,&H00,&HFF,&H00,&HFF,&H00,&HFF,&H00
210 DATA &HFO,&H90,&H90,&H9A,&H95,&H9A,&H90,&H90
220 DATA &H00,&H00,&H00,&HA0,&H50,&HA0,&H00,&H00
230 DATA &HFO,&H00,&H00,&H00,&H00,&H00,&H00,&H00
240 REM GRAPHIC+SHIFT      1 2 3
250 REM GRAPHIC+SHIFT      4 5 6
260 REM GRAPHIC+SHIFT      7 8 9
270 REM GRAPHIC+SHIFT      0 : : : : - ^
280 REM GRAPHIC+SHIFT      %
290 REM HET PROCENTTEKENTJE IS BEDOELT ALS TAB-SKIP
300 PRINT "          ■ ■"
310 PRINT "          ■ ■"
320 PRINT "          ■ ■ ■"
330 PRINT "          ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■"
340 PRINT "

```

PRODUKT-INFO.

Van de Stichting Basicode is het volgende persbericht ontvangen:

BASICODE-3 programmatuur op verzamelcassette bijeen.

Alle Basicode-3 programma's die tussen juli 1986 en februari 1987 zijn uitgezonden via het wekelijkse radio-programma "De TROS en Basicode-3" (elke woensdag vanaf 17.41 uur op radio 5, 1007 KHz), zijn nu op een eerste verzamelcassette bijeengebracht, samen met enkele programma's die om diverse redenen niet werden uitgezonden. In totaal bevat de cassette ruim 50 minuten computerprogramma's in Basicode.

Deze verzamelcassette is samengesteld door de Stichting BASICODE en wordt tegen kostprijs beschikbaar gesteld. De cassette kan worden besteld door f. 9,50 over te maken op girorekening 5591330 van de Stichting BASICODE te Eindhoven onder vermelding van 'verzamelcassette 1'. De cassette wordt dan thuisgestuurd; de prijs is inclusief verzendkosten.

BASICODE-3 blijkt een hernieuwde belangstelling voor het systeem BASICODE te hebben opgeleverd. Dit is ongetwijfeld mede te danken aan de in BASICODE-3 geïntroduceerde grafische mogelijkheden en aan de mogelijkheid om gegevens in de vorm van een bestand op cassetteband op te slaan. Deze gegevens kunnen weer worden ingelezen in elke computer waarvoor een BASICODE-3 vertaalprogramma bestaat.

De meeste thans beschikbare vertaalprogramma's staan op de cassette die bij het BASICODE-3 boek wordt geleverd en dat gewoon in de boekhandel verkrijgbaar is. Dit betreft vertaalprogramma's voor de Acorn Electron en BBC computer, de APPLE-II familie, de Commodore 64 en 128, de Exidy Sorcerer, alle MSX-computers, de Philips P-2000T en P2000M, alle Sinclair Spectrum modellen en de Spectravideo SV318 en SV328.

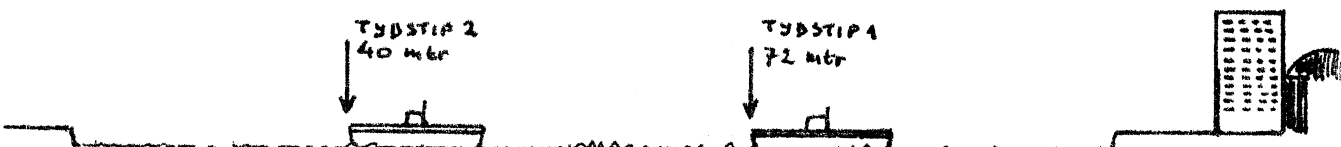
Vertaalprogramma's voor de Acorn Master, de IBM PC en -compatibelen, de Schneider CPC-familie en de Tandy Color computer zijn nog niet op cassette opgenomen, maar wel apart verkrijgbaar.

P U Z Z L E.

In Amsterdam staan langs het IJ verschillende kantoorgebouwen. In één van die gebouwen is een kamer met zicht op de heen en weer varende ponten. Een man ziet al vele jaren die ponten komen en gaan en daarbij zijn hem een paar zaken opgevallen.

De ponten hebben niet dezelfde vaarsnelheid. De twee ponten vertrekken tegelijkertijd van tegenovergestelde kaden en passeren elkaar 72 meter van de dichtstbijzijnde kade. Daarna wacht elke pont 10 minuten om passagiers van en aan boord te laten gaan. Dan vertrekken beide ponten weer.

Nu passeren de ponten elkaar op 40 meter uit de verstaafzijde kade. De man is er tot nog toe niet achter gekomen hoe breed het IJ nu eigenlijk is. Kunt u hem, met behulp van de door hem gedane waarnemingen, helpen? Uw oplossing op een briefkaart aan de redactie.

ESGG VOLUMES (7).

de rubriek van onze 'disco'-medewerkster Hermine Bakker.

We kunnen u weer een rijke vloed software voorschotelen. Voortgaande, waar de laatste opsomming eindigde, mag ik beginnen met:

Volume 34:

Dit is de zgn. Teleac-conversie. De programma's behorende bij de Teleac-cursus *Structuur in Basic* overgezet naar CP/M en EXBASIC en aangepast aan de Exidy (scherm, etc). Voor enkele (te) lange programma's zijn noodoplossingen gegeven, maar in ieder geval: ze doen wat ze doen moeten.

Volume 35:

Als vervolg op een set van Volume 32 nog de MBASIC-squeezer. Op verzoek (alvast!) de grafische Nieuwjaarswens voor 1988. Verder een programma, dat spaties uit een Standard Basic programma haalt, maar ze er ook weer in kan zetten, alsmede een programma, dat spaties en REMs uit een programma haalt. Dan nog een set om weerkundige waarnemingen te registreren, een aanpassing van een Terminal Emulator, een set om diverse karakters in de Epson FX80 printerRAM te plaatsen en ten slotte de laatste versie Basicode 3 voor Standard Basic en BEXT.

Volume 36:

Van het vorige Volume had u nog tegoed de .ASM file van de FX80 printer-RAM programmatuur. Verder een 6502-emulator en een verdere updating van de ESGG-bestand-set van Volume 29.

Volume 37:

Een opgewaardeerde versie van de File Bewerker (FB) van Volume 32 is het pronkstuk van dit Volume. Voorts het Teleac histogrammen programma, verder uitgebreid voor de Exidy. De kleinste tekstverwerker (minder dan 2K!) draait nu op een Exidy. En tot slot nog een Turbo-Pascal module voor blockread zoals in de Turbo versie 3.0 met een bewerking van modem programmatuur van Volume 28.

Volume 38:

Op dit Volume een heel verzamelingetje Turbo Pascal modules, alsmede programmatuur om diskfiles op tape te bewaren, netjes met een installatie-programma voor mensen, die geen Turbo Pascal video-driver tot hun beschikking hebben. Verder nog een setje, waarmee u tape-formaten zichtbaar kunt maken en een set met een Extended Turbo Pascal Terminal Emulator en enkele RAMdisk utilities. Heeft u wel eens een MSX-computer met een Exidy laten praten? Kan nu: programmatuur op dit Volume. En ten slotte de allerlaatste vervolmaking van het ESGG bestanden programma voor RAMdiskgebruikers.

Ik moest er maar zo losjes door heen wandelen. Het zal u meer zeggen als u de schijven snel aan uw voorraad toevoegt - er zit werkelijk ontzettend veel leuk werk bij. Van harte aanbevolen en... dat geldt ook voor het doen van inzendingen. Ja toch??

AUTOMATISEREN (8).

Op dit moment zouden we eigenlijk eerst een inleiding in dBASE moeten krijgen, samengesteld door medewerkers van uw redactie. Verhuizing en vakantie heeft echter roet in het eten gegooid, zodat wij u eerst een toepassing in dBASE voorschotelen. Deze toepassing is door de schrijver, de heer A. Gobets, verwerkt in een artikel voor ons periodiek.

dBASE-II IN DE PRAKTIJK.

Inleiding.

Omdat de beschikbare documentatie rond dBase-II niet voor alle problemen een oplossing geeft en sommige oplossingen niet tot het gewenste resultaat leiden, moet toch nog veel worden gepioneerd. Daarom heb ik ten behoeve van mede-gebruikers mijn ervaringen met dBase-II op papier gezet. Wellicht leidt dit verhaal tot een uitwisseling van mogelijkheden. Hoewel mijn toepassing is gebouwd rond een specifieke database, zult u zien dat het principe uniform toepasbaar is.

Waarom dBASE-II.

Eerst een stukje geschiedenis, hoe ik tot dBase-II ben gekomen.

De wens een goed database-pakket te bezitten dateert al uit de tijd, dat mijn configuratie nog bestond uit de simpele -weliswaar 48K- Exidy en een cassettedeck.

Cadas was -naar mijn toenmalige kennis en ervaring- de beste oplossing voor de genoemde configuratie en voor de beoogde toepassing.

Die toepassing bestaat uit het vastleggen van gegevens van vliegtuigen op een dusdanige wijze dat een database ontstaat die langs verschillende wegen snel toegankelijk is en waaruit op vele manieren rapportage mogelijk is.

Om de noodzaak tot automatisering duidelijk te maken, moet ik u eerst even vervelen met een korte uitleg van het fenomeen "vliegtuigspotten" waaraan ik, naast mijn computer-hobby, lijdende ben.

Ik bezoek regelmatig vliegvelden, alwaar de aanwezige vliegtuigen op de gevoelige plaat worden vastgelegd. In de eigen kleurendoka (hobby nummer 3) wordt een en ander verwerkt tot briefkaartformaat en daarna als in een kaartstelsel opgeborgen met als sortering de registratie (*even geduld, uitleg volgt*). Het opbergen gebeurt niet, voordat een aantal gegevens met betrekking tot het desbetreffende vliegtuig is opgezocht en voor de vastlegging van die gegevens komt de computer om de hoek kijken.

Elk vliegtuig is voorzien van een registratie, zichtbaar aangebracht aan de buitenzijde. In principe blijft die registratie ongewijzigd, zolang het toestel in hetzelfde land ingeschreven is. Zodra een vliegtuig naar een ander land wordt verkocht krijgt het een registratie van dat land. Op dat moment is aan de buitenkant niet meer te zien, dat het hetzelfde toestel betreft. Een gegeven dat niet wijzigt (enkele uitzonderingen daargelaten) is het *konstruktie-nummer*, te vergelijken met het chassisnummer van een auto.

Ten behoeve van deze hobby zijn er boeken in de handel, waarin door middel van de registratie, het konstruktie-nummer van een vliegtuig kan worden gevonden. Als nu deze gegevens in een database worden opgenomen, kan worden gesorteerd op konstruktie-nummer en dan heb je je zin. Alle records met hetzelfde konstruktie-nummer bij elkaar en dus alle foto's van hetzelfde vliegtuig, hoe vaak dat ook in de loop van jaren is vermomd.

Met enige fantasie kan inplaats van vliegtuigen worden ingevuld:

grammofonplaten, boeken, postzegels, recepten, adressen, mineralen en ben-
denk er zelf nog maar een paar.

In mijn database worden in elk vliegtuigrecord 9 gegevens vastgelegd, waarover later meer. Omdat de verzameling op dit moment bestaat uit ruim 6000 foto's, is een omvangrijke database ontstaan (bijna 600K). De beperkingen van Cadas op de Exidy met cassettedeck zullen nu duidelijk zijn. Een volledige database kan in die configuratie nooit "on-line" staan en volledige overzichten en zoekacties zijn ook onmogelijk. Het heeft dan ook nooit echt bevredigend gewerkt.

Mijn huidige configuratie bestaat uit dezelfde Exidy, echter nu in een IBM-achtige kast met 2x80 tracks ds/dd diskettedrives, een RAMDISK en een simpele printer. Een en ander verbouwd en in de huidige toestand gebracht door mijn neef, de u niet onbekende Hans Varkevisser. Deze heeft destijds ook met veel geduld mijn Cadas bestanden vanaf een stapel cassettebandjes geconverteerd naar een dBase file op diskette.

Ja, en dan begint het werken met een echt databasepakket (uiteindelijk versie 2.4.1.).

Qua mogelijkheden ten opzichte van wat je gewend was, voel je je op eens een kind in een snoepwinkel. Bijna geen beperkingen in de hoeveelheid data die je on-line ter beschikking hebt (nou ja, een diskette is ook niet oneindig). Om te beginnen heb ik alle data, die vanwege de beperkte ruimte bij Cadas in kode was ingevoerd, in leesbare tekst gewijzigd (kommando "REPLACE"). Dat geeft in ieder geval mooiere output. Daarna zijn de records ongewijzigd gebleven.

Een voorbeeld van een record:

RECORD #	06137	Evt. uitleg
REGISTR	:PH-OSO	
MAKE	:Fokker	
TYPE	:F50	
CONSTRNR	:10658	
DATE	:220886	Datum waarop foto gemaakt is
AIRPORT	:Amsterdam	
CATEGORY	:B92	kode voor soort vliegtuig, soort/aantal motoren.
OPERATOR	:Fokker	Luchtvaartmaatschappij of andere gebruiker
REMARKS	:1e protot.	

Voor de velden: REGISTR, MAKE EN CONSTRNR zijn indexen aanwezig.

Dokumentatie.

Omdat ik met invoeren in Cadas was gestopt op het moment dat ik besloten had op diskette over te gaan, was een aardige achterstand ontstaan. Tijdens het wegwerken van die achterstand begon het steeds weer moeten intypen van kommando's met mogelijke foute aanslagen te vervelen (wie heeft nu eens een afdoende remedie tegen de Exidy toetsenbord "dender"). Wat me ook steeds stoorde was de moeizame creatie van rapporten met de "REPORTS" procedure. Elke fout wordt bestraft met overnieuw moeten beginnen omdat tijdens de creatie niet naar vorige rubrieken kan worden teruggegaan. Ik kon me niet voorstellen dat een pakket als dBase-II daarvoor geen betere oplossing zou bevatten.

Ik besloot wat dokumentatie in huis te halen om voor de meest voorkomende handelingen COMMAND files te kunnen gaan programmeren.

Dat werd in eerste instantie het boek "Handleiding dBase-II" van Pim Oets. Dit boek is aan te bevelen voor een ieder die met dBase-II werkt. Als dergelijke handleiding in feite onmisbaar. Het boek geeft ook een aantal aardige voorbeelden van COMMAND files, maar voor een volledig geprogrammeerd database-beheer is die informatie toch te beperkt. Zeker gezien de uitgebreide mogelijkheden van dBase-II. Heel handig zijn de registers "functies" en "kommando's" achter in het boek. Ook de rubriek met ontwerp-

Het hoofdmenu komt op met het volgende keuzescherf:

Vliegtuig Database Hoofdmenu

1. Toevoegen
2. Wijzigen
3. Opzoeken
4. Verwijderen
5. Kontroleren op dubbele records
6. Printen diverse overzichten
7. Stoppen met dBase

Doe een keuze uit bovenstaande mogelijkheden: :

Keuze 1 genereert een vraag, n.l.

*laatst ingevoerde record herhalen j/n? (=SET CARRY ON).

Keuze 2 genereert een vraag naar input van de registratie van het te muteren vliegtuig (dit gegeven is per definitie bekend in mijn database, zie inleiding).

Zowel de ingevoerde registratie als de gevonden registratie worden in de COMMAND file vertaald in uppercase en dan vergeleken. Komt de gevraagde registratie meermalen voor, dan wordt van de gevonden records het recordnummer en de inhoud van een aantal velden geprojecteerd, waarna het te muteren record kan worden gekozen. Anders verschijnt direkt het te muteren record.

Keuze 3 genereert dezelfde vraag, maar tevens of output op scherm of printer moet komen. Tevens of deze opvraag de laatste is (j/n). Houdt 'n' vast totdat 'j' wordt ingetoetst en gaat dan na de output terug naar het hoofdmenu.

Keuze 4 vraagt ook om input van de registraties van de te verwijderen records en geeft na het doorlopen van de database een projectie van alle gevonden records.

Daarbij kan nog de keuze worden gemaakt welke daarvan ge'PACK'ed worden, om eventuele onbedoelde verwijdering te voorkomen. Keuze 4 houdt eigenlijk verband met keuze 5 (zie hieronder). In principe wordt een eenmaal aanwezige foto niet meer uit de verzameling verwijderd, dus ook het bijbehorende record behoort niet uit de database te worden verwijderd.

Keuze 5 vergelijkt (met behulp van de index op REGISTR) van alle records de inhoud van een aantal velden en rapporteert de records (naar keuze op scherm of printer) waarvan de veld-inhoud gelijk is. Dat kan het gevolg zijn van invoerfouten zijn, maar in mijn database kunnen inderdaad bijna identieke records voorkomen!

Voorbeeld: een aantal jaren geleden had een Boeing 747 aan stuurboordzijde volledige Viasa kleuren en aan bakboordzijde volledige KLM kleuren.

Ik heb beide zijden op dezelfde dag en plaats gefotografeerd en dus twee verschillende foto's die in twee records in de database staan, met uitsluitend in het veld "REMARKS" verschillende data. Keuze 5 is in ieder geval handig om zo nu en dan de database te onderzoeken op onbedoelde dubbele invoer.

Keuze 6 komt terug met een menu van 4 verschillende rapport lay-outs. Na de keuze van het rapport, wordt naar het sorteerveld gevraagd. Na die keuze is er de mogelijkheid de inhoud van een zoekveld op te geven, zodat alleen records die aan de gestelde voorwaarden voldoen, worden afgedrukt. Na die keuze wordt het rapport gedrukt.

Keuze 7 spreekt voor zich.

Verdeling files over de drives.

Toen een en ander werkte, heb ik uitgeprobeerd hoe ik de diverse files het beste over de drives kon verdelen, zodat de snelste verwerking ontstond met het minste aantal armbewegingen in de diskettedrives. De beste oplossing bleek te zijn: dBase + COMMAND files + indexen van A: naar C: (RAM-DISK) lezen en de diskette met de database in B: gebruiken.

Prestaties.

Toch bleven de prestaties duidelijk achter bij wat in Advanced Techniques werd beloofd!

Het zoeken naar een enkel record (keuze 3) duurde b.v. vele sekonden langer dan met het direkte "FIND" kommando het geval was geweest. Na al het werk vond ik dat zo irritant, dat ik de oorspronkelijke tekst van keuze 3 "snel opzoeken" wijzigde in "opzoeken".

Ik heb ook de RAMDISK verdacht, maar met alleen de A: en de B:-drive werkte het nog veel trager!

De oplossing bleek eenvoudig, maar heeft wel wat zoekwerk gekost. In alle voorbeelden in Advanced Techniques worden bij het aanroepen van een hoofdmenu COMMAND file direkt de database(s) en de index(en) geopend. In de COMMAND files die door het hoofdmenu worden aangestuurd, worden dan de indexen die niet nodig zijn, eerst weer gesloten. Voor de terugkeer naar het hoofdmenu wordt dan weer alles in de oorspronkelijke staat gebracht.

Dat had ik braaf ook zo geprogrammeerd. Tijdens het wakker liggen over de traagheid van het gebouwde systeem vielen mij die overbodige akties plotseling op. Uit het hoofdmenu sloopte ik het openen van database en indexen weg, en bracht dit over naar de andere COMMAND files. Vóór de return naar het hoofdmenu worden database en indexen weer gesloten. Toen pas had ik de snelheid, die Advanced Techniques beloofde.

Alleen keuze 1 gaf bij de eerste aanroep nog een flinke wachttijd. Die verdween nadat ik de hele database (lang leve de RAMDISK) opnieuw had laten sorteren op de hoofdkey, de registratie.

Zo'n reorganisatie blijkt dus bij een database van enige omvang de prestaties te beïnvloeden. Op zich duurt dat sorteren toch nog zéér, zéér lang, ondanks de snelheid van de RAMDISK. Kun je nagaan als dat van de ene naar de andere diskette had moeten!

Daarna moeten wel de indexen opnieuw worden opgebouwd, maar dat gaat op de RAMDISK ook belangrijk sneller dan op diskette. Overigens suggereert Advanced Techniques ook, om bij het muteren van de database niet de indexen mee te nemen, maar die achteraf te updaten met "REINDEX". Dat heb ik ook uitgeprobeerd, maar elke keer na het muteren ben je de Exidy wel een aardig poosje kwijt terwijl hij bezig is. Ik prefereer de kleine extra wachttijd voor het bijwerken van de indexen tijdens het invoeren/muteren.

Slimme lezertjes (vrij naar O.B.Bommel) zullen na al dat gescharrel met files, op het hoofdmenu een keuze hebben gemist.

Bij het aanpassen van de COMMAND files steeds met keuze 7 uit dBase en dan weer dBase aanroepen was vervelend. Dus een keuzemogelijkheid "naar dBase prompt" (veroorzaakt door USE) stond al snel in het hoofdmenu.

Weer die rapport-kreatie.

Eén ding dat me nog steeds niet lekker zat, hoewel ik het niet meer zo frekwent nodig had, was die al eerder genoemde ongelukkige REPORT kreatie. In een pakket met al die mogelijkheden moest dat toch ook beter kunnen!

In beide boeken wordt de standaard-formule gehanteerd en het blijkt zoveel handiger te kunnen (als iemand weet waarom die faciliteit nergens wordt vermeld, wil ik dat graag vernemen). Ik weet inmiddels dat het in dBase-III/DOS wel een standaard faciliteit is.

Een COMMAND file kan worden aangeroepen met "MODI(fy) COMM(and) filenaam". Een print-format nu, blijkt op dezelfde wijze te kunnen worden opgeroepen, alleen met toevoeging van de extension, dus "MODI COMM filenaam.FRM". En daar is dan je format, als een COMMAND file te muteren.

Laatste aanpassing hoofdmenu.

Ja, en toen ik dat eenmaal wist, heb ik nog een keuze aan het hoofdmenu toegevoegd, n.l. voor het updaten van alle COMMAND files en formats alsmede het data entry-scherm.

Die keuze komt terug met een nieuw keuzeschermb, waarop kan worden aangegeven welke file er gewijzigd dient te worden, met een korte uitleg waarvoor elke file dient. Alleen de hoofdfile en de update file moeten apart worden aangeroepen, omdat die "currently open" zijn. Het hoofdmenu heeft in z'n definitieve vorm de volgende mogelijkheden:

1. Toevoegen
2. Wijzigen
3. Opzoeken
4. Verwijderen
5. Kontroleren op dubbele records
6. Printen diverse overzichten
7. Wijzigen programma's en formats
8. Naar dBase prompt
9. Stoppen met dBase

Waarom een data entry-scherm.

Een zelfgebouwd data entry-scherm geeft de mogelijkheid, in de kop de cursor besturing aan te geven (bij dBase-III is dat standaard). Verder heb ik onderaan het scherm de kode's uit de rubriek "CATEGORY" vermeld. De eerste positie geeft het soort vliegtuig aan (passagier, helikopter enz.), de tweede positie de soort motoren (zuiger/turboprop enz.) en de derde positie het aantal motoren.

Ik heb een redelijk geheugen, maar na een paar weken niet gewerkt te hebben, moet ik een aantal van die zaken toch weer opzoeken, vandaar.

Overgebleven probleem.

Er is een klein probleem overgebleven, dat ik pas recent heb ontdekt en waarvoor ik nog geen oplossing weet.

Als de database buiten het systeem wordt opgeroepen met "LIST" of "DISP", dan vertoont een aantal records, die via het systeem zijn ingevoerd, een teken in inverse video (meestal @). Dat teken staat voor het eerste veld (REGISTR) en in feite buiten het record. Het heeft geen enkele invloed op de verwerking en de sortering en is geheel afwezig bij BROWSE, APPEND, EDIT, FIND enz. enz.

Hoewel ik er dus geen last van heb, zou ik toch wel willen weten waar dit vandaan is gekomen en hoe ik het kan verwijderen.. Alle "oude" records zijn "schoon" en het vreemde is, dat niet alle nieuwe records de ongewenste toevoeging vertonen.

Toezending COMMAND files.

Zoals ik al eerder vermeldde, wil ik voor belangstellenden de COMMAND files uitprinten. Als u mij een aan uzelf geadresseerde envelop van ongeveer het formaat half A4 (A5) zendt, met daarop een postzegel voor drukwerk in de gewichtsklasse tussen 50 en 100 gram (momenteel f 1,75), dan zend ik u de files op papier.

Voor eventueel commentaar, advies enz. op het dBase verhaal, houd ik mij warm aanbevelen.

Mijn gegevens zijn: Ab Gobets, Colijnlaan 138, 1421 CD Uithoorn.

We hebben / g e m i s t op onze laatste Sorcerer Dag in september!!

Heeft u geen gelegenheid gehad, of was u het gewoon 'vergeten'?

Zien we u wel op de H C C-zaterdag 21 november 1987 in Utrecht?

We zien naar / uit!

I C R O ' S M I C R O ' S M I C

Te koop: Sorcerer 48K, Caicomcontroller + 2 f.d.d.'s TEAC 40 tracks dd/ss in 19" rack, monitor, switch/Basic/Eprom/DEVpack, CP/M 2.2 + utilities, ong. 30 f.d.'s met Tiny/MT+ Pascal, Kermit, EX/MBasic Fortran/Basic80 compiler, Spellbinder, Wordmaster, dBASE II. Alle hard/software doc., ESGG jaargangen. Prijsindicatie f. 1600. R. Blaauw, IJmuiden, tel. 02550-20146.

Gevraagd: Exidy keyboard (16....48K) met Basic Rompack (evt. met BEXT). Ook belangstelling voor WPF-pack en monitor. W. Hijdra, tel. 070-259141.

Te koop: Multi-user systeem MULTINET 2000, 35 Mb met 2 werkstations (Exidy 48K + groene video), programma's (o.a. fin. adm.), spanningsstabilisator, handleidingen enz. T.e.a.b. tel. 03429-2922
